

European
Commission

MINISTRY OF
ENVIRONMENT
& ENERGY

EASME

Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises

Πώς να προετοιμάσετε μια καλή πρόταση

Δημήτρης Νιαβής, NCP LIFE CLIMA
Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας
d.niavis@prv.ypeka.gr

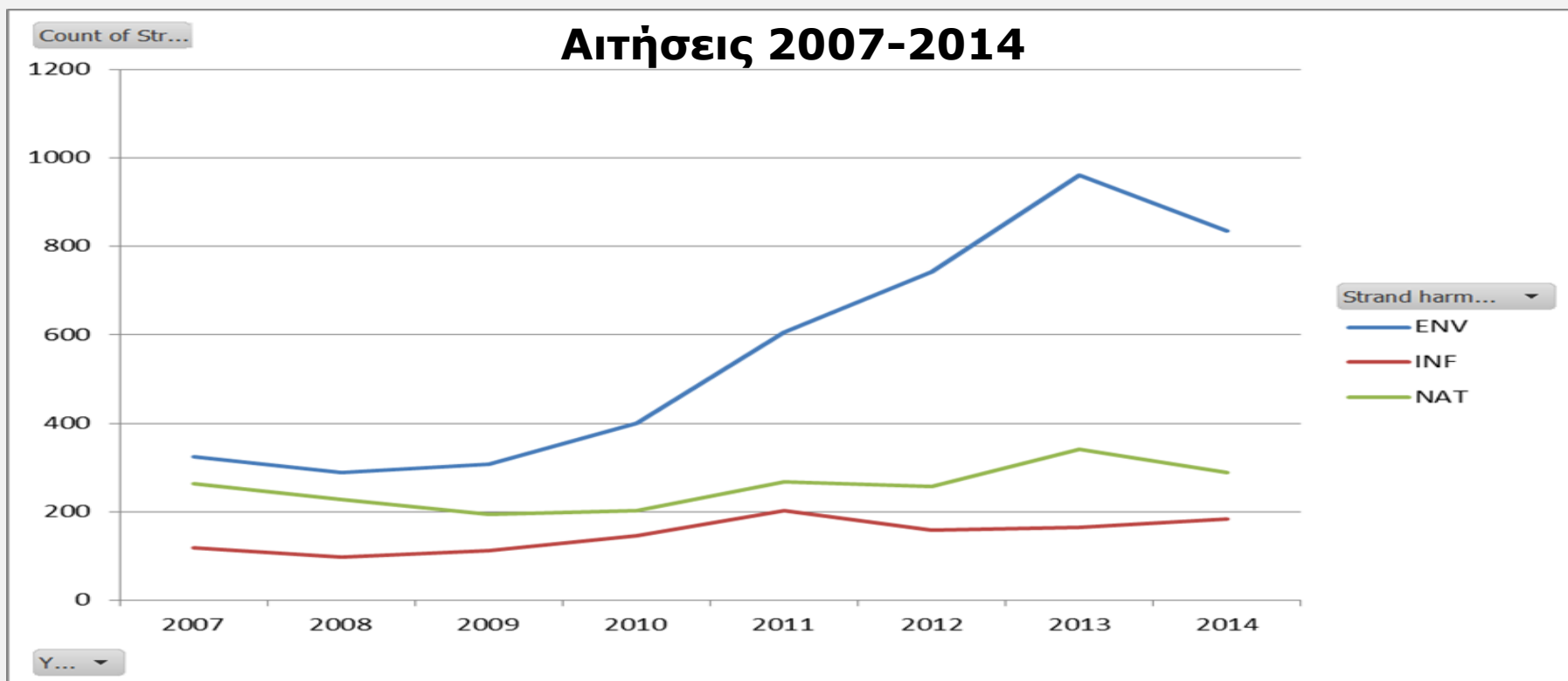
Info Day Greece
25 Ιουλίου 2016 / Αθήνα, Ελλάδα

Executive
Agency for
SMEs

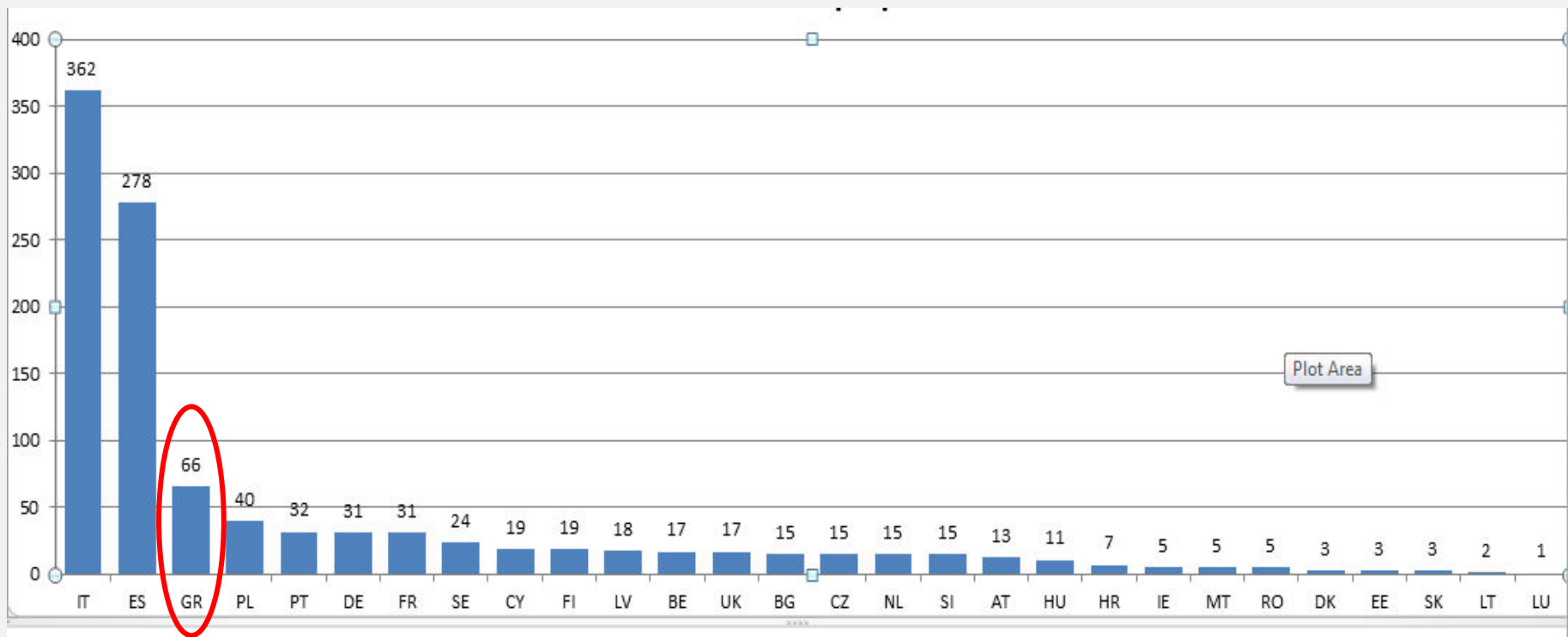

European
Commission

Υπάρχει έντονος ανταγωνισμός για χρηματοδότηση μέσω LIFE

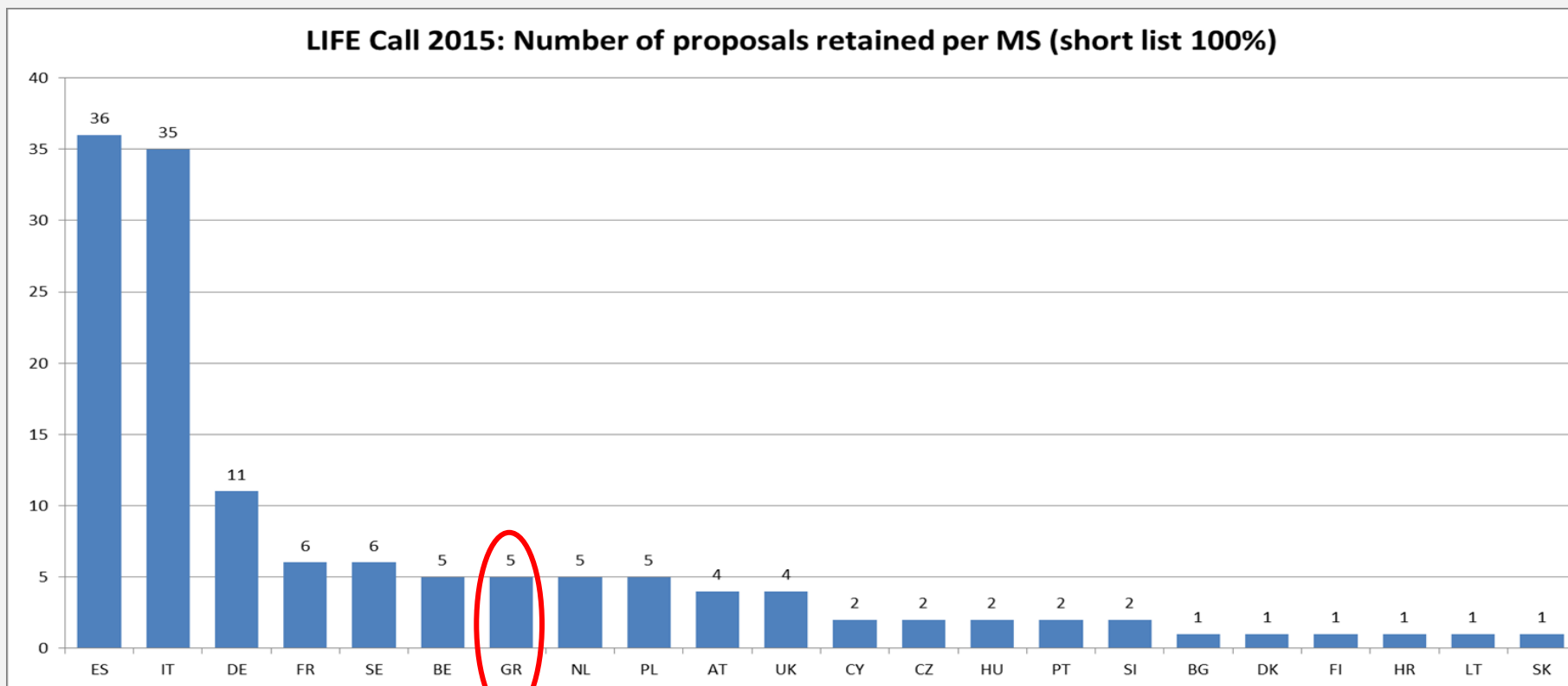

Υποβληθείσες Αιτήσεις στο LIFE 2015

Προκριθείσες αιτήσεις ανά κράτος-μέλος

LIFE Call 2015: Number of proposals retained per MS (short list 100%)

Υποβολή αιτήσεων LIFE 2016

Ημερομηνίες

- Έναρξη της Πρόσκλησης για Αιτήσεις: 19 Μαΐου 2016
- Καταληκτική ημερομηνία για υποβολή αιτήσεων στα παραδοσιακά έργα:
 - 7 Σεπτεμβρίου 2016 – Υπο-πρόγραμμα Δράση για το Κλίμα
 - 12 Σεπτεμβρίου 2016 – Υπο-πρόγραμμα Περιβάλλον: περιβάλλον & αποδοτικότητα πόρων
 - 15 Σεπτεμβρίου 2016 – Υπο-πρόγραμμα Περιβάλλον: φύση & βιοποικιλότητα*, περιβαλλοντική διακυβέρνηση & πληροφόρηση
 - 20 Σεπτεμβρίου 2016 – Προπαρασκευαστικά έργα
 - 26 Σεπτεμβρίου 2016 – Ολοκληρωμένα έργα (concept notes)

* *Ενημέρωση του Εθνικού Σημείου Επαφής για την συμπλήρωση της φόρμας A8*

Πηγές Πληροφόρησης

- Κανονισμός LIFE (EU) 1293/2013 – τομείς προτεραιότητας
- MAWP (Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας) – θέματα έργων
- Οδηγός Υποβολής Προτάσεων
- Οδηγός για την αξιολόγηση των αιτήσεων
- Η Ιστοσελίδα του LIFE – περιλαμβάνει ό,τι μπορεί να χρειαστεί ο κάθε ενδιαφερόμενος

Ποιος μπορεί να κάνει αίτηση;

Δικαιούχοι μπορούν να είναι:

- Δημόσιοι φορείς
- Ιδιωτικές εταιρείες
- Μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ
- Ο συντονιστής δικαιούχος πρέπει να εδρεύει στην ΕΕ, οι συνδικαιούχοι μπορούν να βρίσκονται και σε χώρες εκτός ΕΕ (εδάφη στα οποία ισχύει η Ευρωπαϊκή Συνθήκη)

Συμμετοχή της ΕΕ

- Για τα περισσότερα έργα, η μέγιστη συμμετοχή της ΕΕ είναι 60% από τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες (για την περίοδο 2014-2017)
- Για τα έργα φύσης που εστιάζονται σε οικοτόπους ή είδη προτεραιότητας των Οδηγιών για τα Πτηνά και τους Οικοτόπους και τουλάχιστον το 50% του προϋπολογισμού αφορά σε δράσεις διατήρησης (concrete conservation actions) μπορεί να φτάσει έως 75%
- Για Λειτουργικές Επιχορηγήσεις ΜΚΟ – 100%

Παραδοσιακά έργα - Κατηγορίες

- Πιλοτικά Έργα
- Έργα Επίδειξης
- Έργα Βέλτιστων Πρακτικών
- Έργα πληροφόρησης, ενημέρωσης και διάδοσης

European

Υπο-Πρόγραμμα	Τομέας Προτεραιότητας	Τύποι Παραδοσιακών Έργων που επιλέγονται
Περιβάλλον	Περιβάλλον και Αποδοτικότητα Πόρων	Έργα επίδειξης και πιλοτικά έργα
Περιβάλλον	Φύση και Βιοποικιλότητα	Έργα βέλτιστων πρακτικών, επίδειξης και πιλοτικά έργα
Περιβάλλον	Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση	Έργα πληροφόρησης, ενημέρωσης και διάδοσης
Κλιματική Δράση	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής	Έργα βέλτιστων πρακτικών, επίδειξης και πιλοτικά έργα
Κλιματική Δράση	Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	Έργα βέλτιστων πρακτικών, επίδειξης και πιλοτικά έργα
Κλιματική Δράση	Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση	Έργα πληροφόρησης, ενημέρωσης και διάδοσης

Έργα Βέλτιστων Πρακτικών

...εφαρμόζουν κατάλληλες, οικονομικά αποδοτικές, σύγχρονες τεχνικές και μεθόδους για τη διατήρηση ειδών/οικοτόπων.

Η δοκιμή και η αξιολόγηση τεχνικών βέλτιστων πρακτικών **ΔΕΝ** πρέπει να είναι μέρος του έργου, καθώς αυτές είναι ήδη αναγνωρισμένες στην ΕΕ. Η παρακολούθησή τους όμως είναι υποχρεωτική.

Έργα Επίδειξης

...θέτουν σε εφαρμογή, δοκιμάζουν, αξιολογούν και διαδίδουν ενέργειες, μεθόδους ή προσεγγίσεις που είναι καινούριες ή άγνωστες στο συγκεκριμένο πλαίσιο του έργου και θα μπορούσαν να εφαρμοστούν οπουδήποτε σε παρόμοιες περιστάσεις.

Η παρακολούθηση, η αξιολόγηση και η διάδοση είναι αναπόσπαστα μέρη της προσέγγισης επίδειξης.

Πιλοτικά έργα

...εφαρμόζουν μία τεχνική ή μέθοδο που δεν έχει εφαρμοστεί ή δοκιμασθεί στο παρελθόν ή οπουδήποτε αλλού, προσφέροντας πιθανά περιβαλλοντικά ή κλιματικά πλεονεκτήματα έναντι των έως τώρα βέλτιστων πρακτικών και μπορούν στη συνέχεια να εφαρμοστούν σε ευρύτερη κλίμακα σε παρόμοιες καταστάσεις.

Έργα πληροφόρησης, ενημέρωσης και διάδοσης

...στοχεύουν στην υποστήριξη της επικοινωνίας, τη διάδοση της πληροφορίας και την ευαισθητοποίηση στους τομείς των υποπρογραμμάτων για το Περιβάλλον και τη Δράση για το Κλίμα.

Οδηγός Υποβολής Προτάσεων (ανά είδος έργου, ανά τομέα προτεραιότητας)

- Οδηγίες προς Αιτούντες (και φόρμες)
- Οδηγίες Αξιολόγησης
- Πρότυπη Συμφωνία Επιχορήγησης και Κοινές Διατάξεις
- Συγκριτικό Κείμενο (είναι το LIFE το κατάλληλο εργαλείο; Ποιος τομέας;):
 - vs. Horizon 2020 (vs. διαρθρωτικά ταμεία);
 - NAT vs. BIO vs. ENV vs. CCA vs. CCM / GIE vs. GIC;

Έργα LIFE ENV

Πέντε θεματικοί τομείς:

- **Ύδατα**, συμπεριλαμβανομένου του θαλάσσιου περιβάλλοντος
 - **Απόβλητα**
 - **Αποδοτικότητα πόρων**, συμπεριλαμβανομένων του εδάφους και των δασών, και της πράσινης και κυκλικής οικονομίας
 - **Περιβάλλον και υγεία**
 - **Ποιότητα του αέρα**
- Το Παράρτημα III του Κανονισμού του LIFE περιγράφει τις θεματικές προτεραιότητες στο πλαίσιο αυτών των πέντε τομέων
- Οι θεματικές των έργων ορίζονται στο MAWP (Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας) – τα έργα που εμπίπτουν ξεκάθαρα και πλήρως στις θεματικές, κερδίζουν 10 επιπλέον βαθμούς κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης

Έργα LIFE NAT

Θεματικές προτεραιότητες:

- Η Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα της Ένωσης για το 2020
- Οι Οδηγίες για τα Πτηνά και τους Οικοτόπους
- Έργα που στηρίζουν τη διαχείριση του δικτύου NATURA
- Ανάπτυξη, υλοποίηση, παρακολούθηση, αξιολόγηση, εκτίμηση της ευρωπαϊκής πολιτικής και νομοθεσίας για τη φύση και τη βιοποικιλότητα
- Το πολυετές πρόγραμμα εργασίας ορίζει τις θεματικές των έργων (δεν είναι υποχρεωτικό αλλά τα έργα που εμπίπτουν ξεκάθαρα σε αυτές τις θεματικές, κερδίζουν 10 επιπλέον βαθμούς κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης)
- Τεχνικός Οδηγός για τη χρηματοδότηση NATURA 2000 – Μέρος I (Έκδοση Μαΐου 2014):

http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/financing/docs/Natura2000financingHandbook_part%201.pdf

Μέρος II: Ανάλυση μέτρων επιλέξιμων για χρηματοδότηση:

http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/financing/docs/Natura2000financingHandbook_part2.pdf

Έργα LIFE GIE

Οι συγκεκριμένοι στόχοι των έργων GIE είναι:

- Αυξημένη ευαισθητοποίηση σε περιβαλλοντικά ζητήματα
 - Επικοινωνία και διάδοση πληροφοριών, ανταλλαγή επιτυχημένων περιβαλλοντικών πρακτικών, εκπαίδευση, ανάπτυξη συνεργασίας ανάμεσα στα ενδιαφερόμενα μέρη
 - Συνεισφορά στην καλύτερη εφαρμογή της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής νομοθεσίας
 - Προώθηση καλύτερης περιβαλλοντικής διακυβέρνησης
- Το Παράρτημα III του κανονισμού του LIFE περιγράφει τις προτεραιότητες για έργα GIE
- Οι θεματικές των έργων ορίζονται στο MAWP (Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας) – τα έργα που εμπίπτουν ξεκάθαρα και πλήρως στις θεματικές, κερδίζουν επιπλέον βαθμούς κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης – 10 βαθμοί για έργα GIE

Έργα LIFE Climate Change Mitigation (CCM)

Προτεραιότητες πολιτικής για το 2016:

- Ενεργοβόρες βιομηχανίες
- Φθοριούχα αέρια θερμοκηπίου
- Χρήσεις γης, αλλαγή χρήσεων γης και δασοκομία (LULUCF)

LIFE Climate Change Adaptation 2016 (1)

Προτεραιότητες πολιτικής για το 2016:

Βασικά διατομεακά, διαπεριφερειακά και/ή διασυνοριακά θέματα

Ευάλωτες περιοχές που υποδεικνύονται στην Στρατηγική Προσαρμογής της ΕΕ:

- διασυνοριακή διαχείριση πλημμυρών, προώθηση συνεργατικών συμφωνιών βασισμένων στην ευρωπαϊκή οδηγία για τις πλημμύρες,
- διαχείριση διασυνοριακών παράκτιων περιοχών με έμφαση σε πυκνοκατοικημένα δέλτα και παράκτιες πόλεις,

LIFE Climate Change Adaptation 2016 (2)

- ενσωμάτωση της προσαρμογής στον σχεδιασμό αστικής χρήσης της γης, τη διαρρύθμιση των κτιρίων και τη διαχείριση φυσικών πόρων,
 - ορεινές και νησιωτικές περιοχές με έμφαση στη βιωσιμότητα και ανθεκτικότητα των τομέων γεωργίας, δασοκομίας και τουρισμού,
 - βιώσιμη διαχείριση του νερού, καταπολέμηση της απερήμωσης και των δασικών πυρκαγιών σε περιοχές επιρρεπείς στην ξηρασία
- Πράσινες υποδομές και προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα
- Εκτιμήσεις ευπάθειας και στρατηγικές προσαρμογής, συμπεριλαμβανομένων αυτών που διαθέτουν διασυνοριακό χαρακτήρα
- Ενθαρρύνονται προτάσεις στην αστική προσαρμογή (π.χ. Σύμφωνο των Δημάρχων)

Έργα LIFE Climate Governance and Information (1)

Τα έργα κλιματικής διακυβέρνησης και ανάπτυξης ικανοτήτων ενθαρρύνονται ιδιαίτερως, όχι οι δραστηριότητες καθαρής ευαισθητοποίησης. Τα έργα LIFE θα πρέπει για παράδειγμα:

- Να οικοδομούν εθνικές στρατηγικές για το κλίμα και την ενέργεια ως το 2030 και να σχεδιάζουν αποτελεσματικά προγράμματα επενδύσεων μέσω π.χ. ανταλλαγής καλών πρακτικών
- Να βελτιώνουν την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων, π.χ. ένα στέρεο σύστημα παρακολούθησης της προόδου (αντίκτυπος του ETS κτλ.)

Έργα LIFE Climate Governance and Information (2)

- Να εστιάζουν στην εκπαίδευση της βιομηχανίας για την εφαρμογή της νέας κλιματικής νομοθεσίας («εκπαίδευση του εκπαιδευτή»)
- Να αποσκοπούν στη δημιουργία πλατφόρμας συντονισμού για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, και την εκ των υστέρων (ex-post) αξιολόγηση κλιματικών πολιτικών (στην προσαρμογή συμπεριλαμβάνονται οι δείκτες προσαρμογής, η επικοινωνία ρίσκου και η διαχείριση του)
- Να εστιάζουν στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και την ευαισθητοποίηση σχετικά με την ευπάθεια στην κλιματική αλλαγή και τις επιλογές προσαρμογής

Ποιο Υποπρόγραμμα;

Περιβάλλον

- Έργα που εμπίπτουν σε ένα από τα θέματα έργων (topics)
- Ο μετριασμός της κλιματικής αλλαγής ή η προσαρμογή είναι παράπλευρος σκοπός αλλά όχι ο κεντρικός στόχος
- Σαφής σύνδεση με τους συγκεκριμένους στόχους για τους τρεις τομείς προτεραιότητας για το περιβάλλον

Δράση για το Κλίμα

- Ο μετριασμός της κλιματικής αλλαγής ή η προσαρμογή είναι ο κύριος στόχος
- Σαφής σύνδεση με τους συγκεκριμένους στόχους για τους τρεις τομείς προτεραιότητας κλιματικής δράσης

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

- ΔΙΑΒΑΣΤΕ τις οδηγίες της αίτησης
- ΔΙΑΒΑΣΤΕ τις οδηγίες αξιολόγησης
- ΒΕΒΑΙΩΘΕΙΤΕ ότι το LIFE είναι το κατάλληλο χρηματοδοτικό εργαλείο για εσάς:

Το LIFE δεν είναι ένα διαρθρωτικό ταμείο: μην το βλέπετε ως ένα εργαλείο χρηματοδότησης για την επιχείρηση

- ΕΧΕΤΕ ΥΠΟΨΗ όλες τις εξαιρέσεις που ενδέχεται να ισχύουν για εσάς
- Διασφαλίστε την οικονομική συνοχή – Προσέξτε την ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ
- Να ΕΣΤΙΑΣΕΤΕ – ΜΗΝ περιλαμβάνετε δράσεις που δεν σχετίζονται με το αντικείμενο της πρότασής σας
- Να θυμάστε: αν το έργο σας δεν ταιριάζει σε κάποιο θέμα προτεραιότητας, θα λάβετε λιγότερους βαθμούς!
- Η διαδικασία ΕΠΙΛΟΓΗΣ για το LIFE είναι πολύ σκληρή, διεξοδική και λεπτομερής

Προϋπολογισμός έργου / επιλέξιμες δαπάνες (1)

Μόνο δαπάνες που υποβλήθηκαν για δράσεις που εφαρμόστηκαν κατά τη διάρκεια του έργου μπορούν να είναι επιλέξιμες!

- Προσωπικό – προσοχή στον κανόνα του 2% για τους δημόσιους φορείς
- Ημερομίσθιο – βασίζεται στον ακαθάριστο μισθό + τις εισφορές βάσει της εθνικής νομοθεσίας (ασφάλιση, σύνταξη κτλ.)
- Ταξιδιωτικά έξοδα – σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανόνες των δικαιούχων του έργου
- Εξωτερική βοήθεια – όχι παραπάνω από το 35% του συνολικού προϋπολογισμού
- Πάγια αγαθά – 100% για έργα NAT. Για τα υπόλοιπα μόνο το κόστος της απόσβεσης μπορεί να χρηματοδοτηθεί από την κοινοτική στήριξη (μέχρι 25% για υποδομές, μέχρι 50% για εξοπλισμό), πρέπει να έχουν το logo του LIFE

Προϋπολογισμός έργου / επιλέξιμες δαπάνες (2)

- Πρωτότυπα – 100% αν αναπτυχθούν ειδικά για ένα έργο LIFE. Δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για εμπορικούς σκοπούς κατά τη διάρκεια του έργου
- Δημόσιος διαγωνισμός – υποχρεωτικός για συμβόλαια πάνω από 130.000 €
- Οι δημόσιοι φορείς πρέπει να συμμορφώνονται με την εθνική νομοθεσία
- Η καλή σχέση ποιότητας / τιμής πρέπει να επιδεικνύεται ακόμη κι αν δεν χρειάζεται δημόσιος διαγωνισμός

Κανόνας 2% - παράδειγμα

Παράδειγμα Προϋπολογισμού:

Προσωπικό

Μόνιμο 45,10 €

Επιπρόσθετο 4,90 €

Εξωτερική βοήθεια 30 €

Εξοπλισμός 20

€(επιλέξιμο 20x50 %= 10 €)

Σύνολο 100 €

Επιλέξιμες δαπάνες 90 €

Συνεισφορά LIFE = 60% των
επιλέξιμων δαπανών

Ελάχιστη συνεισφορά από τους
δημόσιους φορείς
= 45,10 € + 2 % = 46 €

Συνεισφορά στο LIFE
= 54 €

(60% επιλέξιμων δαπανών)
(54 % του συνολικού
προϋπολογισμού)

European
Commission

MINISTRY OF
ENVIRONMENT
& ENERGY

EASME

Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!

Follow the LIFE Programme on ec.europa.eu/life

@LIFE_Programme

facebook.com/LIFE.programme

flickr.com/life_programme

Executive
Agency for
SMEs